

בש"פ 4561/21 - עלי אבו עסב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4561/21

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

העורר: עלי אבו עסב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום
15.6.2021 (כב' השופט א' רובין) ב-מ"ת
8104-06-21

בשם העורר: עו"ד יוסי זילברברג

החלטה

1. זהו ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 15.6.2021 (השופט א' רובין) ב-מ"ת 8104-06-21, שבמסגרתה נקבע כי יערך תסקיר בעניינו של העורר שלאחריו יכריע בית המשפט בנוגע לאפשרות שחרורו לחלופת מעצר. בית המשפט הורה לשירות המבחן להגיש את התסקיר עד ליום 11.7.2021, וקבע דיון בעניינו של העורר ליום 12.7.2021. העורר, העצור עד למתן החלטה אחרת בעניינו, מבקש כי ישוחרר - לחלוטין או למצער למעצר בית - "מבלי להידרש לשאלת התסקיר".

כנגד העורר וחמישה נוספים הוגש ביום 3.6.2021 כתב אישום בגין קטטה שהתרחשה בין משפחת העורר ובין משפחה אחרת. העבירות שיוחסו לעורר הן חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין ותקיפה הגורמת חבלה ממשית, כאשר האחרונה יוחסה לו מכוח ביצוע בצוותא. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של חמישה מהנאשמים, ובהם העורר, עד לתום ההליכים נגדם. ביום 3.6.2021 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של החמישה עד למתן החלטה אחרת. דיון נוסף נקבע ליום 9.6.2021, ובהמשך הוא נדחה ליום 15.6.2021.

2. בהחלטתו שניתנה בתום הדיון ביום 15.6.2021 וככל שהיא מתייחסת לעורר, קבע בית המשפט המחוזי כי מתקיימות ראיות לכאורה בנוגע לעבירות של חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין, אולם הוא לא שוכנע כי מתקיימות ראיות לכאורה לעניין עבירת תקיפה הגורמת חבלה ממשית. בית המשפט הפנה לכך שבפי העורר טענה להגנה עצמית, אולם ציין כי דינה של טענה זו להתברר במסגרת התיק העיקרי ולא בגדרי הליך המעצר.

בית המשפט הוסיף כי למעשה לא הייתה מחלוקת שאם קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, ממילא מתקיימת גם עילת מעצר. בהקשר זה הדגיש בית המשפט כי מיוחסת לעורר עבירת אלימות באמצעות סכין, וכי לעורר עבר פלילי הכולל עבירה חמורה של שוד מזוין. במצב דברים זה נקבע כי מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות. מכאן פנה בית המשפט לבחון את האפשרות של שחרור העורר לחלופת מעצר. בית המשפט סבר שאין לשלול על הסף אפשרות זו; ואולם צוין כי מסוכנותו של העורר, כפי שהיא נלמדת מנסיבות האירוע ומעברו הפלילי, מחייבת שהחלטה בנוגע לאפשרות שחרורו לחלופה תתקבל רק לאחר שיינתן תסקיר מאת שירות המבחן.

3. כנגד החלטה זו מופנה הערר, שבגדרו מבוקש כי אורה על שחרור העורר - לחלוטין, ולחלופין למעצר בית - "מבלי להידרש לשאלת התסקיר". העורר מצוין כי בנסיבות מתאימות ניתן לשקול לשחרר נאשם לחלופת מעצר גם ללא תסקיר. עוד נטען כי בית המשפט המחוזי שגה כאשר קבע כי מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות, שכן העורר פעל מתוך פחד וכוונה להגן על חייו. כן נטען כי לא ניתן משקל מספיק לכך שהמתלונן הוא זה שהגיע למקום עסקו של העורר "שש אלי קרב" ותקף את העורר ראשון, והעורר "מתוך פחד ומצוקה לפגיעה בחייו נופף בסכין בהפגנתיות ומתוך הגנה עצמית". העורר מסביר כי הוא בעלים של חנות לממכר כריכים, וכי שימוש בסכין הוא עניין שבשגרה עבורו. לטענתו, מסוכנותו היא "מסוכנות נקודתית", ואין חשש להישנות מעשיו. העורר מוסיף כי הוא לא פגע במתלונן, וכי לו עצמו נגרם שבר פתוח בזרוע; ועוד נטען כי לא ניתן די משקל לכך שהעורר עלה על דרך הישר ואינו מעורב בפלילים מזה שנים.

4. לאחר עיון בערר על נספחיו, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות על הסף, ללא צורך בתגובת המשיבה או בקיום דיון. ואבאר.

כידוע, סעיף 21 לחוקסדרהדיןפלילי (סמכויותאכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 קובע שלושה תנאים למעצרו של נאשם עד לתום ההליכים נגדו: קיומן של ראיות לכאורה להוכחת האשמה; קיומה של עילת מעצר; והיעדר חלופת מעצר שבאפשרותה להשיג את תכלית המעצר תוך פגיעה פחותה בנאשם. לא פעם אין בידי בית המשפט להכריע בנוגע להתקיימותם של כל שלושת התנאים בתום דיון אחד; במקרים אלה הנאשם ממשיך להימצא במעצר עד למתן החלטה סופית בנדון. ערר המוגש בנקודת זמן זו הוא במהותו "ערר ביניים"; וכך בענייננו. בית המשפט קבע כי מתקיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר, אולם החליט להורות על עריכת תסקיר בעניינו של העורר, שלאחר שיתקבל יכריע בית המשפט אם קיימת אפשרות של שחרור העורר לחלופת מעצר. כאמור, העורר סבור כי לא מתקיימת בעניינו עילת מעצר, וכי היה מקום לשחררו לחלוטין ולכל הפחות לחלופת מעצר, וזאת מבלי להורות על עריכת תסקיר.

ככלל, ערר ביניים יידחה על הסף, מהטעם שיש לאפשר לערכאה הדיונית לסיים את מלאכתה בנוגע לכל שלושת התנאים (בש"פ 2383/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (8.4.2019); בש"פ 6661/18 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (21.9.2018) (להלן: עניין כהן)). בפרט נקבע כי "המצב הראוי והרצוי הוא שהדיון בערר על כלל הקביעות הנוגעות למעצר עד תום ההליכים, יידחה עד אשר יסתיים הדיון במכלול כולו, ובתוך כך, באפשרות שחרור הנאשם לחלופת מעצר" (בש"פ 371/15 בלעום נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (19.1.2015)). ערר ביניים יידון רק כאשר

מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות התערבות כבר בשלב מוקדם זה, וזאת כאשר נפלה טעות ברורה בהחלטה הנוגעת לקיומן של עילת מעצר או ראיות לכאורה, או כאשר מתעורר חשש ממשי כי מעצרו של העורר אינו חוקי מסיבה אחרת (עניין כהן, פסקה 8; בש"פ 3771/17 סלאמה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (9.5.2017)). המקרה דנן אינו בא בגדר מקרים אלה. לעורר מיוחסות עבירות חמורות וגם עברו הפלילי נזקף לחובתו; משכך, על פניו לא מצאתי דופי בקביעה בדבר התקיימות עילת מעצר של מסוכנות. וכפי שציין בית המשפט המחוזי, הטענה להגנה עצמית מקומה להתברר במסגרת ההליך העיקרי. מהטעמים שפורטו, גם אינני סבורה כי יש הצדקה בנסיבות המקרה לדון באפשרות של שחרור העורר לחלופת מעצר טרם שיתקבל תסקיר בעניינו מאת שירות המבחן.

5. סוף דבר, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ו בתמוז התשפ"א (6.7.2021).

ש ו פ ט ת
